

מִפְרֵט מִבְחָן הַמִּיצָ"ב בְּעֵבְרִית לְכִיתָה ה' – תשס"ד

יהיו שני נוסחי מבחן. בכל נוסח מבחן ייבדקו שלושה נושאים: (1) הבנת הנקרא, (2) הבעה בכתב ו- (3) ידע מטה-לשוני (הבנה דקדוקית). כל תלמיד ייבחן בנוסח מבחן אחד בלבד. בכל נוסח מבחן יהיו ארבעה פרקים:

שלושה פרקים יוקדשו לבדיקת הבנת הנקרא. כל אחד מפרקים אלה יכלול טקסט מלווה בכ-5-7 שאלות. השאלות יהיו מסוגים שונים (כגון שאלות מסוג רב-בררה ושאלות "פתוחות"), ותבדוקנה רמות שונות של הבנת טקסט (ר' פירוט בנספח).

הפרק הנוסף יוקדש לבדיקת הבעה בכתב והוא יכלול מטלת כתיבה אחת (מתוך הסוגים המפורטים למטה).

כל מטלה תיבדק על פי שלושה ממדי הערכה (ר' פירוט בנספח).

שאלות בנושא ידע מטה-לשוני תופענה במסגרת שלושת הפרקים של הבנת הנקרא.

מִפְרֵט הַמִּבְחָן בְּשֵׁפֶת אִם עֵבְרִית לְכִיתָה ה'

נושא מרכזי	פירוט	משקל יחסי	הערות
1 הבנת הנקרא	<p><u>סוגי טקסטים</u></p> <ul style="list-style-type: none"> נרטיב מידע הפעלה <p><u>רמות הבנה</u></p> <ul style="list-style-type: none"> הבנת הרובד הגלוי של הטקסט ("הבנה לוקלית") פרשנות והיסק ("הבנה גלובלית") הערכה וביקורת הבנה מטה-טקסטואלית 	65%	<ul style="list-style-type: none"> אורך כל טקסט: 100-400 מילה נושאי הטקסט יהיו מתחומי עניין שונים בכל סוגי הטקסטים תיבדקנה כל רמות ההבנה
2 הבעה בכתב	<p><u>סוגי טקסטים</u></p> <ul style="list-style-type: none"> נרטיב טיעון/שכנוע <p><u>מדדי הערכה:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> תוכן מבנה רטורי לשון 	30%	<ul style="list-style-type: none"> כל מטלות הכתיבה תוערכנה על פי שלושת ממדי הערכה מטלות הכתיבה תהיינה בזיקה לטקסט (מילולי או חזותי) או ללא זיקה
3 ידע מטה-לשוני	<ul style="list-style-type: none"> אותיות הא"ב מערכת הצורות תחביר פיסוק <p>הכרת סדרן</p> <ul style="list-style-type: none"> זיהוי שורש משותף (משפחת מילים) הבחנה בין זכר/נקבה, יחיד/רבים התאמה במין ובמספר בין שמות לפעלים ולתארים הכרת תפקיד סימני הפיסוק: נקודה, סימן שאלה, סימן קריאה 	5%	<ul style="list-style-type: none"> תודגש ההבנה של הצורות/המבנים והשימוש בהם. לא יידרש הסבר של הכלל הדקדוקי או אזכורו.

מבחן המיצ"ב בעברית לכיתה ה' - תשס"ד

נספח למפרט

הבנת הנקרא: פירוט רמות (ממדי) ההבנה	
א. הבנת הרובד הגלוי של הטקסט ("הבנה לוקלית")	<ul style="list-style-type: none"> ▪ הבנת מילה מתוך הקשר ▪ איתור מידע המפורש בטקסט ▪ הבנת יחסים בין חלקי טקסט תוך הסתייעות בסמני קישוריות (מילות קישור ואזכורים)
ב. פרשנות והיסק ("הבנה גלובלית")	<ul style="list-style-type: none"> ▪ הבנת יחסים לוגיים שאינם מפורשים בטקסט ▪ הסקת מסקנות ▪ יצירת הכללות ▪ הבנת טענת העל, הרעיון או המסר המרכזי ▪ זיהוי עמדת הכותב
ג. הערכה וביקורת ("מעבר" לטקסט)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ הבחנה בין דעה לעובדה ▪ חיזוי / העלאת השערות בעקבות הטקסט ▪ הבנת מטרת הטקסט (לשם מה פורסם) ▪ הבעת עמדה אישית מנומקת על הטקסט
ד. הבנה מטה-טקסטואלית	<ul style="list-style-type: none"> ▪ הבנת השימוש באמצעים רטוריים ▪ הבנת השימוש בדימויים ומטפורות ▪ הבנה מטה-לשונית
הבעה בכתב: פירוט ממדי ההערכה	
• תוכן (50%)	<ul style="list-style-type: none"> א. פיתוח התוכן: פירוט, מורכבות, הצגת נקודות ראות שונות, עושר רעיוני וכד'. ב. צמידות ורלוונטיות לנושא הכתיבה ולמטרתה. ג. מודעות לנמען: הכללת המידע הדרוש לנמען כדי להבין את מטרת הכותב.
• מבנה (20%)	<ul style="list-style-type: none"> א. מבנה רטורי: הלימה לסוגה ולמטלה. ב. מבנה לוגי: קשר ורצף הגיוניים בין משפטים, בין רעיונות ובין חלקים שונים של הטקסט (קישוריות ולכידות). ג. היצג: סידור הכתוב וארגונו על פני העמוד מבחינה גרפית (הפרדה בין מילים, בין פסקות ובין כותרת לטקסט).
• לשון (30%)	<ul style="list-style-type: none"> א. אוצר מילים: עושר לשוני ודיוק במשמעות. ב. תחביר: מבנה משפט תקין, שימוש נכון במילות יחס והתאם דקדוקי (מין, מספר וכד'). ג. פיסוק: שימוש נכון בסימני הפיסוק (נקודה או סימן שאלה בסוף משפט, נקודתיים לפני פירוט ומרכאות לציון ציטוט). ד. כתיב: העדר השמטת אותיות, העדר טעויות, העדר הפרדה של מילות יחס ו/או תחיליות. ה. משלב לשוני: הלימה למטלה והימנעות מעירוב משלבי.